

Samu Laiho

Beatboxaus ja sen soveltaminen live- esiintymisessä

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Musiikkipedagogi AMK

Musiikin tutkinto

Opinnäytetyö

15.11.2014

Tekijä(t) Otsikko	Samu Laiho Beatboxaus ja sen soveltaminen live-esiintymisessä
Sivumäärä Aika	10 sivua + 1 liite 15.11.2014
Tutkinto	Musiikkipedagogi AMK
Tutkinto-ohjelma	Musiikin tutkinto
Suuntautumisvaihtoehto	Pedagogi, rummut
Ohjaaja(t)	Lehtori Jukka Väisänen Lehtori Jarmo Hynninen
<p>Opinnäytetyössäni perehdyn beatboxaus-ilmion määrittelyyn sekä valaisen hieman aiheen historiaa. Lisäksi työssäni perehdytään perussoundeihin, niiden tuottamiseen ja soveltamiseen sekä live looppaukseen ja sen käyttömahdollisuuksiin live-esiintymisessä.</p> <p>Opinnäytetyö koostuu videosta sekä kirjallisesta raportista.</p> <p>Beatboxaus on 1970-luvulla syntyneen hip hop -kulttuurin luoma nykyajan ilmiö, jossa pyritään korvaamaan rumpukoneen tai akustisen rumpusetin tuottamia soundeja tai beatteja matkimalla niitä käyttäen ihmisääntä. Vokaaliperkussio on kuitenkin ollut olemassa jo kenties vuosituhansia ja beatboxauksen voidaan sanoa olevan jatkoa varhaisemmille tavoille tuottaa rytmikkäitä soundeja pelkästään ihmisääntä hyödyntäen.</p> <p>Beatboxauksessa pääsee tuottamaan monipuolisia rytmejä jo pelkästään opettelemalla kolme perussoundia, jotka ovat bassorumpu, symbaali ja virveli. On myös olennaista ymmärtää jotain mikrofonin, kovaäänisten ja muiden äänentoistoketjuun liittyvien osasten vaikutuksesta tuotettuun soundiin.</p> <p>Äänten ja rytmien tuottaminen suulla alkoi omalta osaltani jo lapsuudessa ja sen jälkeen oma kiinnostukseni aiheeseen on vaihdellut vuosien aikana. Parin viime vuoden aikana into on jälleen kasvanut kun olen keksinyt yhdistää akustisiin keikkoihini beatboxausta sekä live looppausta.</p> <p>Työssäni käsitellään myös YouTubeen ladattavan videon tuottamista sekä siihen tarvittavaa laitteistoa ja ohjelmistoa. Videon tarkoituksena on tarjota inspiraatiota sekä apua toteukseen beatboxauksesta kiinnostuneille. Lisäksi videolla esitellään beattien muodostusta käyttäen perussoundeja sekä loopperipedaalin käyttömahdollisuuksia ja sitä miten live-esiintymisessä voi soveltaa beatboxausta.</p> <p>Lopuksi pohditaan miten työn tavoitteissa onnistuttiin ja arvioidaan tiedon luotettavuutta, pedagogista arvoa, sekä muun muassa jatkokehitysmahdollisuuksia.</p>	
Avainsanat	Beatboxaus, live looppaus, soundi, mikrofoni

Author Title	Samu Laiho Beatboxing and Its Use in Live Performance
Number of Pages Date	10 pages + 1 appendix 15 November 2014
Degree	Bachelor of Music
Degree Programme	Pop & Jazz music
Specialisation option	Music Pedagogy
Instructors	Jukka Väisänen, MMus Jarmo Hynninen, MMus
<p>My final thesis consists of two parts: a video and a written report.</p> <p>In the written part I define the concept of beatboxing and give an overview of its history. I also introduce the basic sounds used in beatboxing, how they are produced and how the sounds can be used to form beats and loops while performing live.</p> <p>Beatboxing is a modern phenomenon that evolved within the hip hop culture in the 1970s. The idea is to replace a drum machine or an acoustic drum kit by mimicking the sounds of percussive instruments with the human voice. Vocal percussion has been around for perhaps more than a thousand years and beatboxing can be considered a sequel to older ways of producing percussive sounds with the human voice.</p> <p>In beatboxing it is possible to produce diverse rhythms by learning only three basic sounds, which are the bass drum, the cymbal and the snare drum. It is also essential to be aware of the effect of the microphone, speakers and other audio equipment on the resulting sound.</p> <p>Ever since I was a child I have been making sounds with my mouth. My interest in the subject has fluctuated over time. Over the last few years my enthusiasm towards beatboxing has grown since I have experimented with including beatboxing and live looping in my acoustic performances.</p> <p>The written report also deals with how to produce video content for YouTube and the necessary gear and software needed to record and edit the video. The intention behind the video is to inspire and help people interested in learning how to beatbox. The video also provides examples on how to form beats out of the three basic sounds, how to use the beats in a live performance and how to use a looper to create continuous backing rhythms and tracks.</p> <p>Finally I evaluate the results, reliability of the gathered information and the pedagogic value of the video and reflect on what could be done to further develop the work started in the project.</p>	
Keywords	Beatboxing, live looping, sound, microphone

Sisällys

1 Johdanto.....	1
2 Työn tavoite.....	2
3 Beatboxaus ilmiönä.....	2
3.1 Mitä beatboxaus on.....	2
3.2 Beatboxauksen historiaa.....	3
4 Beatboxauksen perussoundit.....	4
4.1 Bassorumpu (bass drum).....	4
4.2 Symbaali (cymbal).....	4
4.3 Virvelirumpu (snare drum).....	5
4.4 Beatboxauksen harjoittelusta.....	5
5 Beatboxauksessa tarvittavaa laitteistoa.....	6
5.1 Peruslaitteisto: Mikrofoni ja äänentoisto.....	6
5.2 Loopperin käyttömahdollisuudet beatboxauksessa.....	6
5.3 Itse käyttämäni laitteisto.....	6
6 Oma beatboxosaaminen.....	7
7 Videon tekemisen perusteita YouTubeen.....	8
7.1 Videon tekomenetelmä	8
7.2 Videon tekoon käytetty laitteisto ja ohjelmisto.....	8
7.3 Videon sisältö.....	9
8 Pohdinta.....	9
8.1 Tiedon luotettavuus.....	9
8.2 Eettiset kysymykset.....	10
8.3 Olisiko jotain voinut tehdä toisin?.....	10
8.4 Sovellus- ja jatkokehitysmahdollisuudet	10
Lähteet.....	11
Liitteet.....	12

Liite 1. Opinnäytetyön video YouTube:ssa

1 Johdanto

Opinnäytetyön aihetta suunnitellessani halusin keskittyä aiheeseen joka on aktiivisesti läsnä jokapäiväisessä muusikon arjessani eikä jäisi vain irralliseksi nivaskaksi Metropolian arkistoon. Lähtökohtana oli että työstäni olisi hyötyä sekä itselleni että muille. Ensimmäinen ideani oli tehdä aloittelijoille suunnattua opetusmateriaalia rumpusetille jota voisin hyödyntää itsekkin. Asiaa tarkemmin harkittuani tulin kuitenkin siihen tulokseen että nuorten rumpuoppilaiden valmentaminen ei ollut juuri tämän hetken suurimpia intohimon kohteitani ja lisäksi alkeisoppimateriaalia on jo saatavilla runsaasti aiheeseen liittyen.

Seuraava visio oli suunnata päättötyöni aihe keikkamyyntiin ja asiakasverkoston rakentamiseen. Tämä aihe on tällä hetkellä läheinen ajatellen omaa muusikon arkeani koska myyn itselleni keikkoja aktiivisesti viikoittain. Aihetta ei ainakaan musiikin tutkinnon sisällä ole liiemmin käsitelty. Innostukseni tähän projektiin lannisti se että asiantuntijuutta ja ohjausta olisi pitänyt hakea oman koulutusohjelman ulkopuolelta. Jo suunnitteluaihe siis osoittautui jo turhan vaivalloiseksi kun olisin joutunut todennäköisesti vielä kahlaamaan läpi kirjakaupalla markkinoinnin teoriaa enkä todellakaan ole kiinnostunut teorioista vaan siitä mikä toimii käytännön tasolla.

Kolmas ja lopullinen ideani aiheesta oli kaikkein käytännönläheisin. Päädyin siihen myös siksi että siinä pystyin yhdistämään hieman pedagogiikkaa, markkinointia oman osaamisen muodossa, sekä videokuvan ja äänen tallennusta joka on minulle mieleistä puuhaa. Olen viime aikoina tehnyt paljon akustisia keikkoja yksin ja duona sekä rakentanut artistin uraa itselleni sooloesiintyjänä. Olen toteuttanut taustarytmejä esiintymisissäni niin, että tuotan rumpusetiltä kuulostavia rytmejä suullani ja muodostan niistä looppeja¹ elektroniikkaa hyödyntäen. Tällaista rytmien tuottamista suulla kutsutaan beatboxaukseksi. Tämä on tuonut lisäulottuvuutta keikkoihin ja palaute on ollut erittäin positiivista. Lisäksi se on ollut mielekästä itselleni ja antanut mahdollisuuden erottua trubadureista edukseen markkinointimielessä.

Näin ollen päädyin toteuttamaan opinnäytetyöni ensisijaisesti videona joka sisältää hieman beatboxauksen perussoundien muodostusta, niiden yksinkertaisia sovelluksia sekä käytännön toteutusta livenä. Videon luomisen on tarkoitus kartuttaa kokemusta

¹ musiikillinen pätkä jota toistetaan halutun aikaa

audiovisuaalisen sisällön tuottamisesta YouTubeen ja opinnäytetyöni pedagoginen hyöty tulee esille beatboxauksen perusteiden esittelyn muodossa. Keikoilta kuvatut tallenteet ovat oman kokemukseni mukaan osoittautuneet tärkeäksi jos ei jopa yhdeksi tärkeimmistä tekijöistä keikkamyynnin kannalta. Video esittelee omaa live-osaamistani artistina ja on siksi hyödyllinen myös markkinointinäkökulmasta katsottuna.

2 Työn tavoite

Tässä kappaleessa paneudun perusteellisemmin opinnäytetyöni sisältöön. Työni on monimuototyö joka koostuu jo johdannossa mainitusta videosta eli teososuudesta, sekä tästä kirjallisesta raportista jota parhaillaan silmäilet.

Videossa esittelen miten beatboxauksen perussoundeja voi toteuttaa sekä miten niistä voi muodostaa beatteja². Lisäksi demonstroin miten loopperia³ voi hyödyntää taustarytmejä muodostettaessa. Lopuksi näytän esimerkkejä livetilanteista joissa beatboxaan rytmejä, muodostan niistä looppeja sekä soitan kitaraa ja laulan muodostetun säestysrytmin päälle. Videon tarkoitus on siis tarjota beatboxauksesta kiinnostuneelle mahdollisuus tutustua ilmiöön sekä kokeilla ja soveltaa sitä itse käytäntöön.

Kirjallinen raportointiosuus koostuu johdannosta ja aiheen esittelystä kirjallisessa muodossa. Lisäksi raportissa käydään läpi beatboxauksen historiaa, videon toteutusta sekä pohditaan hieman pedagogisesta näkökulmasta videon antia ja jatkokehitysmahdollisuuksia.

3 Beatboxaus ilmiönä

Tässä kappaleessa tutustutaan beatboxaukseen ilmiönä, sen määrittelemiseen ja historiaan. Suomen kielellä en kattavaan tietopakettiin ole tähän mennessä törmännyt mutta englanniksi asiasta löytyy jo huomattavasti paremmin tietoa. (Stowell & Plumley 2008)

3.1 Mitä beatboxaus on

² rumpukonetta tai rumpusettiä mallintava säestysrytmi

³ laite jolla voidaan äänittää looppi ja toistaa sitä

Beatboxaus on vokaaliperkussion alalaji jossa imitoidaan elektronisen rumpusetin soundeja ja muodostetaan niistä säestysrytmejä (Griffin 2014, www). Beatboxauksessa äänenmuodostukseen käytetään suuta, huulia, kieltä ja lauluääntä.(Beatboxing 2014, www.)

Nykyisin beatboxaukseen yhdistetään rumpusoundien ohella paljon muitakin instrumentteja sekä ääniefektejä, aina ohi lentävistä helikoptereista koiran haukuntaan. Joidenkin efektien aikaan saamiseksi käytetään myös käsiä ja muita apuvälineitä. Rinnan rummuttaminen, poskien läpsyttely, sormien napsuttelu ja muu vastaava toiminta luetaan kuitenkin body percussion -tyyliseksi tavaksi muodostaa soundeja, ennemmin kuin beatboxaukseksi. Nimi beatbox juontaa juurensa ensimmäisen sukupolven saman nimisiin rumpukoneisiin. Beatbox-sanasta käytetään myös lyhennettä *b-box*.

Alunperin ideana oli lähinnä muodostaa sähköiseltä rumpusetiltä kuulostavia säestysrytmejä. Selkein ero beatboxauksen ja vokaaliperkussioiden välille voidaankin tehdä juuri sillä että beatboxauksessa pyritään uskottavasti matkimaan nimenomaan sähkörumpusetin sointikirjoa kun taas vokaaliperkussioihin voi kuulua mitä tahansa ääniä (Katajisto 2008). Beatboxauksen harjoittaja on sitä uskottavampi mitä vähemmän hän kuulostaa ihmiseltä ja mitä enemmän rumpukoneelta.

Beatboxaajien muodostama yhteisö on maailmanlaajuinen ja vuosittainen järjestetään erilaisia beatboxaus-kilpailuja pienemmistä mitteloista aina maailmanmestaruuskisoihin. Näistä kilpailuista käytetään myös nimitystä battle, joka viittaa toisten nokittelua ja uhoamista viittaavaan aggressiviseen tyyliin sekä asetelmaan jossa beatboxaajat ovat kuin nyrkkeilykehässä (Skiller vs Alem - Final - 3rd Beatbox Battle World Championship 2014, www).

3.2 Beatboxauksen historiaa

Nykyisellään Beatboxaus pohjautuu vahvasti 1970-luvulla New Yorkin Etelä-Bronxissa syntyneeseen Hip hop -alakuulttuurin synnyttämään afroamerikkalaiseen musiikkiperinteeseen. Mustalla köyhälistöllä ei ollut varaa oikeisiin rumpukoneisiin ja syntetisaattoreihin joten kehitettiin tapa tuottaa tarvittavat äänet ihmisäänellä.

Voidaan väittää että beatboxaus on jatkoa 1900-luvun alussa syntyneelle jazzmusiikissa käytetylle scat-laululle. Vokaaliperkussion juuret juontavat kuitenkin paljon pidemmälle afrikkalaiseen ritualistiseen musiikkiperinteeseen ja jopa tuhat vuotta vanhaan pohjoisintialaiseen rytmisten *bol*-tavujen käyttöön. Myös 1200-1300-luvun eteläranskalaiset trubaduurit ja 1880-luvun amerikkalaiset mustat Barbershop laulajat käyttivät esiintyessään vokaaliperkussoiden tapaisia ääniä (Defenicial & Tyte 2014, www). Nykyisin vokaaliperkussio on suosittua erityisesti rap- ja a cappella -lauluyhtymysmusiikissa mutta sitä on yhdistetty jo todennäköisesti lähes kaikkiin musiikin lajeihin tähän päivään mennessä. Musiikissaan beatboxausta hyödyntävistä artisteista mainittakoon popin kuningas Michael Jackson, yhdysvaltalainen Biz Markie, brittiläinen beatbox- ja live looping -mestari Beardyman sekä suomalaiset Felix Zenger ja RudiRok. (List of Beatboxers 2014, www.)

4 Beatboxauksen perussoundit

Beatboxauksessa mahdollisten soundien kirjo on rajaton ja näytteitä erityyppisistä soundeista löytyy lukuisilta sivustoilta ja videoilta internetistä (Sounds 2014, www). Hyvään alkuun pääsee opettelemalla toteuttamaan muutaman perussoundin joilla matkitaan elektronisen rumpusetin olennaisimpia osia. Koen näitä perussoundeja olevan kolme: bassorumpu, symbaali sekä virvelirumpu. Useita soundeja voidaan beatboxauksessa tuottaa sekä ilmaa ulospäin puhaltamalla (engl. exhaled sounds) että sisään vetämällä (engl. inhaled sounds). Seuraavaksi käydään läpi kirjallisesti, miten näitä soundeja tuotetaan ulospäin hengityksellä, sillä koen että tämä on alussa helpompi tapa tuottaa soundeja.

4.1 Bassorumpu (bass drum)

Bassorumpusoundissa tavoitteena on saada aikaan mahdollisimman pyöreä ja suuri, botnekas sekä hyvän attackin, eli äänen syttymisnopeuden, omaava soundi joka mallintaa polkimella poljetun bassorummun soundia. Poskiin on hyvä kerätä riittävästi painetta ennen kuin päästää ilman purkautumaan tiukasti yhteen puristettujen huulten välistä, kielen levätessä ala-asennossa. Paras kirjain muodostettaessa bassorumpusoundia on [p].

4.2 Symbaali (cymbal)

Symbaalisoundi, joka kannattaa käyttökelpoisuutensa vuoksi opetella muodostamaan ensimmäiseksi, on suljetuista hi-hat symbaaleista kapulalla lyötynä saatu soundi.

Tavoitteena on tuottaa lyhyt ja terävä sihahdus jota havainnollistaa parhaiten kirjainyhdistelmä [ts] tai englannin kielessä [ch]. Tätä soundia tuotettaessa huulet eivät ole yhdessä ja ilma purkautuu nopeasti kielen ja ylähampaiden välistä. Jos halutaan muodostaa aukinainen hi-hat soundi, niin soundi venytetään kestoiltaan hieman pidemmäksi.

4.3 Virvelirumpu (snare drum)

Kenties eniten harjoittelua vaativa perussoundi on virvelirumpua kapulalla lyötynä mallintava soundi. Parhaiten pössähtävää soundia kuvaa kirjainyhdistelmä [pf]. Tavoitteena on bassorumpusoundista erottuakseen taajuudeltaan hieman korkeampi soundi johon on lisätty sopivasti f-kirjaimen tuottaman ilmapirran ääntä luomaan vaikutelma virvelirummun kalvoon osuvan kapulan kontaktista sekä maton ja rungon jälkisoinnista. Bassorumpusoundiin verrattuna huulien asentoa muutetaan niin että alahuuli työntyy hieman edemmäs. Virvelisoundi on kestoiltaan hieman pidempi kuin kaksi edellämainittua soundia.

4.4 Beatboxauksen harjoittelusta

Beatboxausta aloittaessaan on syytä ymmärtää että soundien opettelu vaatii harjoittelua ja lukemattomia toistoja ennen kuin ne alkavat kuulostaa halutun laisilta. Ei siis kannata lannistua jos kolmas tai neljäs toistokerta ei vielä kuulosta täysin aidolta sähköiseltä instrumentilta. Halutessaan beatboxata pidempiä yhtäkestoisia ajanjaksoja, on hyvä tiedostaa luontevat hengityspaikat ja ilman että ilman sisään vetäminen häiritsee beatin rytmiä tai luo epätoivotun soundin beatin sekaan. Hengityksestä voi myös muodostaa oman soundinsa tai sitten voi tutustua sisäänpäin hengitettäessä tuotettaviin soundeihin.

Lopulta oma korva kertoo milloin ollaan päästy haluttuun tulokseen soundin suhteen ja onkin hyvä pystyä äänittämään omaa harjoittelua jollain tavalla - mielellään mikrofonian käyttäen. Itse olen havainnut loopperin nopeimmaksi keinoksi saada reaaliaikaista palautetta omasta osaamisesta, koska loopperilla voidaan toistaa välittömästi ja vaivattomasti nauhoitettu soundi tai beatti. Loopperin käyttö parantaa myös rytmitajua koska loopin pituuden määrittelyssä saa olla tarkkana – jos loopista tulee vähänkin liian lyhyt tai pitkä niin beat kuulostaa nyrjähtelevältä.

Niin kuin kaikessa muussakin, ilo on tarkoitus löytää tekemisestä eikä siitä että jokin maali on saavutettu. Näin itse harjoittelu säilyy mielekkäänä ja motivoivana. Virheitä tulee syntymään ja niin kuuluukin olla.

5 Beatboxauksessa tarvittavaa laitteistoa

Täysin perusmuodossaan beatboxausta voi harjoittaa akustisesti ilman minkäänlaista laitteistoa. Tunnusomainen ja uskottava soundimaailma syntyy kuitenkin vasta kun ihmisen tuottamaan ääneen yhdistetään mikrofoni ja signaalin vahvistaminen sekä äänentoisto esim. PA-laitteistolla.

5.1 Peruslaitteisto: Mikrofoni ja äänentoisto

Mikin taajuusvastetta voi muuttaa ja kapseliin voi estää vuotamasta ääntä muualta kuin halutusta lähteestä esimerkiksi peittämällä grillin sormillaan. Sijoittelulla ja etäisyydellä voi luoda syvyyttä soundeihin. Myös monenlaisia efektejä ja looppausta voi hyödyntää halutessaan monipuolistaa omaa beatboxausta.

5.2 Loopperin käyttömahdollisuudet beatboxauksessa

Jo 1940-luvulla phonografin levyjä on hyödynnetty looppien muodostamisessa kun taas magneettinauhan leikkelyyn ja kierrätykseen kelanauhurilla perustuvaa looppausta, eli jonkin musiikillisen pätkän toistamista uudelleen ja uudelleen, on käytetty jo 1950-luvulta lähtien. Kuitenkin vasta 1980-luvun digitaalinen vallankumous toi looppauksen live-esiintymisessä kaikkien ulottuville nykyisessä muodossaan (live looping).

Alunperin kitaristien ja basistien käytössä suositut jalalla poljettavat loopperipedaalit ovat yleistyneet myös vokaalikäytössä ja markkinoille on putkahdellut myös täysin vokalistelle suunnattuja käsikäyttöisiä looppereita.

Beatboxauksessa loopperia voi hyödyntää käyttämällä sitä rumpukoneena esimerkiksi niin että nauhoittaa tahdin mittaisen beatboxatun säestysrytmin loopperiin ja antaa loopperin toistaa kuviota halutun aikaa. Näin saadaan esiintymiseen lisää elävyyttä verrattuna valmiiksi äänitettyihin taustanauhoihin. Samalla luodaan yksi lisäinstrumentti sekä show-elementti.

5.3 Itse käyttämäni laitteisto

Soolokeikoilla olen käyttänyt itse sekä jalalla poljettavaa että käsikäyttöistä loopperia. Live-käytössä olen havainnut että erityisesti ahtaissa pubeissa jalkakäyttöinen loopperi on kätevä ja mieluisampi vaihtoehto vaikka ominaisuudet ovatkin rajatummat verrattuna esim. Bossin RC-505 Loop Stationiin, joka on käytössä opinnäytetyövideon opetusosuudessa. Loopperia voi käyttää myös miksaamiseen koska monesti niistä löytyy useampi sisääntulo esim. mikrofonille ja linjatasoiselle signaalille erikseen sekä mahdollisuus säätää näiden sisääntulojen keskinäistä balanssia. Näin poistuu tarve raahata mukana erillistä mikseriä ja johtojen kytkentä yksinkertaistuu.

Nykyisin on saatavilla yhä parempitasoisia aktiivikaiuttimia joita olen keikkapaikan koosta riippuen pitänyt mukana yhden tai kaksi kappaletta. Usein näistä kaiuttimistakin löytyy kaksi erillistä kanavaa, kenties jopa taajuuskorjain. Jälleen kerran kannattaa siis miettiä onko erillinen mikseri tarpeellinen akustisilla keikoilla jotka toteutetaan yhden miehen voimin. Itse koen että mitä yksinkertaisempi järjestelmä, sen varmempi toimivuus. Ylimääräisen tavaran raahaaminen keikoille ei myöskään kuulu lempipuuhiini jos suinkin voin sen välttää.

6 Oma beatboxosaaminen

Muistan tuottaneeni suullani erityyppisiä ääniä ja rytmejä kauan sitten tepastellessani ala-asteen koulumatkoja. Erikoinen harrastus herätti huomiota myös koulussa, muistini mukaan enimmäkseen positiivisessa valossa. Syystä tai toisesta äänilaatikkona toimiminen jäi peruskouluaikana kuitenkin muutaman vuoden mittaiselle tauolle ja yläasteen loppupuolella muistan palanneeni hetkeksi aiheen pariin. Sibelius-lukiossa intoni kaikeen Hip hop -kulttuuriin liittyvään lopahti vuosikausiksi.

Vasta viime vuosina kiinnostus beatboxaamiseen on jälleen kasvanut, kenties samalla kun olen innostunut laulun opiskelusta. Ikaalisissa käydyn artistivalmennuksen innoittamana olen tehnyt trubaduurina paljon akustisia keikkoja viimeisen kahden vuoden aikana. Halusin käyttää pelkän esiintyessäni lauluäänen ja kitaran lisäksi jotain perinteisestä taustanauhasta poikkeavaa. Aluksi hyödynsin loopperia niin että mikitin cajon-rummun ja soitin sillä säestysrytmejä kappaleiden taustaksi. Aikaa myöden osoittautui logistisesti ja teknisesti yksinkertaisemmaksi toteuttaa taustarytmit beatboxaamalla. Myös mahdollisten soundien määrä moninkertaistui ja oma mielenkiintoni aiheeseen kasvoi kun aloin tuottamaan enemmän taustarytmejä suullani.

Aiheesta saamani runsas positiivinen palaute on osaltaan kannustanut jatkamaan aiheeseen beatbox-taidemuotoon perehtymistä.

Halusin ennen opinnäytetyöni valmistumista käydä vielä henkilökohtaisesti tapaamassa jotain itseäni huomattavasti kokeneempaa beatboxaajaa. Otin siis yhteyden tuttavani kautta kansainvälistäkin mainetta niittäneeseen Beatbox-artisti Felix Zengeriin (Zenger 2014, www). Tapasimme Zengerin kanssa helsingin kaapelitehtaalla 7.2.2014. Tunnin mittaisen session aikana luotiin katsaus Felixin omaan historiaan beatboxaamisen parissa sekä käytiin läpi perussoundeja, tekniikoita, laitteistoa sekä hieman pidemmälle vietyjä soundeja ja sovelluksia. Koin kiehtovaksi kuulla Felixin uran alkuvaiheista nuorisotalojen lavoilla sekä hänen nykyisistä projekteistaan ja seuraavan albuminsa suunnittelusta. Oli myös mielenkiintoista nähdä miten Zenger käytti Ableton Live ohjelmaa ja Launchpad ohjainta muodostaakseen looppeja omaan käyttöönsä. (Zenger 2014, haastattelu)

7 Videon tekemisen perusteita YouTubeen

Tänä päivänä YouTube on merkittävä tiedonhakulähde ja kanava lähes minkä tahansa kuviteltavissa olevan videomateriaalin jakamiseen. Maailman suosituimpana videoportaalina se tarjoaa erinomaista näkyvyyttä ja näistä syistä valitsin YouTubeen kohteeksi beatboxaus-videolleni. Valitsin videon kieleksi suomen kielen, sillä en ole kuullut mitään vastaavaa olevan tarjolla suomeksi. Lisäksi uskon että monet aiheesta kiinnostuneet suomalaiset ottavat mielellään opetusta vastaan äidinkielellään. YouTube ottaa videoita vastaan useissa formaateissa ja lataus palveluun on vaivatonta.

7.1 Videon tekomenetelmä

Videota tehdessä käytin sekä jo aiemmin taltioituja videopätkiä keikoilta että uutta materiaalia. Äänen ja kuvan tallennus tapahtui samanaikaisesti treenikämpällä ja näin sain tuotettua videon käytännössä ilman kustannuksia, jo olemassa olevalla laitteistolla.

7.2 Videon tekoon käytetty laitteisto ja ohjelmisto

Videokuvan tallennukseen käytin kannettavan MacBook Pro:n sisäänrakennettua iSight-kameraa ja videon editointiin minulle riitti mainiosti Applen oma ohjelmisto iMovie 10. Äänittämisessä käytin apuna Focusriten Scarlett 2i2 äänikorttia, AKG:n D5 mikrofonia sekä Bossin RC-505 Loop Stationia. Monitoroinnissa, eli äänitetyn

audiomateriaalin reaaliaikaisessa tarkkailussa, hyödynsin Yamahan MSR250 aktiivikaiutinta.

Videokuvan ja äänen tallennus tapahtui samanaikaisesti niin että iMovien audio-sisääntuloksi oli valittu ulkoinen Focusrite äänikortti. Käyttämäni mikrofoni oli kytketty RC 505:een xlr-kaapelilla ja Loop Stationin audioulostulo oli kytketty stereona äänikorttiin käyttäen kahta plugi-plugi-kaapelia. Vaikka Shuren valmistama dynaaminen klassikkomikrofonimalli SM58 toimii beatboxauksessa varsin hyvin, olen itse mieltynyt AKG:n D5 mikrofoniin sen kirkkaamman ylätaajuuksien toiston ansiosta.

7.3 Videon sisältö

Tuottamani videon sisältö on jaettu neljään osaan. Ensimmäisessä osassa käsitellään beatboxauksen kolmea perussoundia ja toisessa opetellaan muodostamaan kaksi erilaista beattia käyttäen juuri esiteltyjä perussoundeja. Kolmas osio käsittelee beatboxaukseen liittyvää laitteistoa sekä tutustumista loopperiin ja sen hyödyntämiseen live-esiintymisessä. Neljännessä ja viimeisessä osassa esitellään beatboxausta live-tilanteissa sekä loopperia hyödyntäen että ilman sitä.

8 Pohdinta

Tämän työn tavoitteena oli tuottaa beatboxausta käsittelevä video jossa esitellään perussoundeja ja niiden tuottotapoja sekä mahdollisia sovelluksia. Oman näkemykseni mukaan tämä tavoite saavutettiin. Kun testasin videon toimivuutta musikaalisen mutta beatboxaukseen perehtymättömän koehenkilön avulla, niin palautteen mukaan video oli selkeä, informatiivinen ja johdonmukainen. Koehenkilö pysyi sen rytmisissä vaivattomasti ja tunsu oppineensa jotain heti ensimmäisellä katsomiskerralla.

8.1 Tiedon luotettavuus

Tähän mennessä en ole löytänyt kovinkaan paljon beatboxaukseen liittyvää fyysistä kirjallisuutta ja suurin osa työssäni olevasta tiedosta on käytännön kautta hankittua kokemuseräistä tietoa. Luotan enemmän kokemukseeni kuin kirjaan painettuun tekstiin tai toisen kokemukseen perustuvaan tietoon. Sanottuani tämän en myöskään toivo voivani siirtää omaan kokemukseeni perustuvaa tietoa sellaisenaan eteenpäin vaan enemmänkin kannustaa aiheesta kiinnostuneita kokeilemaan itse ja oppimaan oman tekemisen ja kokemuksen kautta.

8.2 Eettiset kysymykset

Eettisestä näkökulmasta en koe työssäni olevan mitään arveluttavaa sillä omien kappaleiden lisäksi videolla esiintyy ainoastaan yksi kappale jota en ole säveltänyt ja sanoittanut itse. Tämän teokseen käyttöön olen kysynyt luvan sen asianomaiselta taholta. Kaikki muu videolla materiaali nähtävä ja kuultava materiaali on lähtöisin itsestä ja näin ollen mitään tekijänoikeudellisia kiistoja ei videon julkaisusta voi koitua.

8.3 Olisiko jotain voinut tehdä toisin?

En koe olevani beatboxaus-aiheen asiantuntija ja kenties lajissa pidemmälle ehtinyt harjoittaja olisi osannut ohjeistaa vielä selkeämmin miten soundeja tuotetaan. Voi myös olla että kokeneemman asiantuntijan käsissä sovellusmahdollisuudet olisivat tulleet esitellyksi monimuotoisemmin tai ainakin erilaisesta näkökulmasta. Toisaalta koen että pedagogisena etuna voi toimia se että en ole tutkinut asiaa niin perinpohjaisen analyttisesti tai altistunut beatboxaus-yhteisön vaikutukselle jo vuosikausien ajan - näin ollen tutustuin beatboxaukseen tutkimuskohteena vailla ennakkoluuloja. Toki myös videokuvan ja äänen laatua olisi voinut parantaa huolellisemmalla suunnittelulla, ammattimaisemmalla äänitystilalla sekä digitaalisella jälkikäsittelyllä tai kalliimmalla laitteistolla.

8.4 Sovellus- ja jatkokehitysmahdollisuudet

Yksi mahdollisuus jatkokehitykseen olisi perehtyä tieteellisemmin ja analyttisemmin siihen mitä beatboxauksessa tapahtuu foneettisesti, miten äänteet ja soundit muodostuvat, missä kehon osissa ne värähtelevät, tai mitä eri elimistön osissa kuten kurkunpäässä ja ääntöväylässä tapahtuu. Toiseksi työstä saisi helposti monipuolisemman esittelemällä useampia soundeja ja niiden tuottotapoja sekä sovelluksia. Mukana voisi myös olla näytteitä ja ohjeita siitä miten beatboxaus toteutetaan livetilanteessa täysipituisen keikan ajan ja kuinka soundivalikoimaa voi käyttää hyväkseen vaihtelua hakiessaan.

Lähteet

Beatboxing 2014. Wikipedia-tietokanta, hakusana Beatboxing.
<http://en.wikipedia.org/wiki/Beatboxing>. (1.2.2014)

Defenicial & Tyte 2005. The Real History of Beatboxing.
<http://www.bboy.org/threads/the-history-of-beatboxing.102403/>. (4.2.2014)

Griffin, Dana. History of Beatboxing. http://www.ehow.com/about_6381794_history-beatboxing.html. (15.1.2014)

Katajisto, Antti 2008. Vokaaliperkussio a cappella lauluyhtymusiikissa. Opinnäytetyö. Helsinki: Metropolia AMK.

List of Beatboxers 2014. Wikipedia-tietokanta, hakusana List of Beatboxers.
http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_beatboxers. (2.2.2014)

Skiller vs Alem - Final - 3rd Beatbox Battle World Championship. YouTube-video.
https://www.youtube.com/watch?v=xVAka_y3BC0. (4.2.2014)

Sounds.
<https://www.humanbeatbox.com/forum/content.php/425-sounds> (2.2.2014)

Stowell & Plumbley 2008. Characteristics of the beatboxing style. Englanti: Lontoon yliopisto.
<http://www.eecs.qmul.ac.uk/~markp/2008/StowellPlumbley08-tr0801.pdf>. (14.1.2014)

Zenger 2014.
<http://felixzenger.com/>. (5.2.2014)

Haastattelu

Zenger, Felix, Haastattelu kaapelitehtaalla 7.2.2014. Kesto 1 tunti.

Liitteet

Liite 1. Opinnäytetyövideo:

<https://www.youtube.com/watch?v=viWqN4gnGuw&feature=youtu.be>